

44. szám.
 Octóber 28. 1876.

Megjelenik minden **szombatnapon** másfél iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan. dec. 8 frt, 6 hóra 4 frt, 3 hóra 2 frt. Egyes szám 16 kr.
 Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtársznál. **Kiadó-hivatal:** Pest barátok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja:** 5 hasábes nempareille sor 10 kr.

XXVIII. kötet.

ÉN NEM BÁNOM!

Ha ugy döli a világ sorja:
 Hogy napunk' egy moly eloltja —
 Sem csodálom!

Ha új Krisztus jön pokolbul,
 S gróf Lónyai nálam koldul:
 Azt se bánom.

Ha Kossuth az orosz czárnét
 Kéri egy kis hetmanságért —
 Sem csodálom.

Hogyha Kecskeméti Rellit
 Fölakasztják mint rebellist:
 Azt se bánom.

Ha dobra ütök adóban
 A gyereket a dedóban —
 Sem csodálom.

Ha segítni Csernajeffen
 Hafiz önhadára röffen:
 Azt se bánom.

Ha nevezi Hatalát el
 Bigottnak Lonkai páter —
 Sem csodálom.

Ha a huszár elkezd futni,
 S Greguss-mesét ír a pudli:
 Azt se bánom.

Ha lesz Garibaldi József
 Pápai sajtóbüro-sef —
 Sem csodálom.

Hogyha ifjaink koncertet
 Haynau-szoborra rendeznek:
 Azt se bánom.

Hogyha Tisza gyujt fáklýára
 Verhovay névnapjára: —
 Sem csodálom.

S ha e vers folytatását most
 Betiltják, mint »nem tanácsost«:
 Azt se bánom.

DON PEDRÓ.

LÜGEWACKER LEVELE

egy szentpétervári lap szerkesztőjéhez.

Szekesztujeff!

A TINTÁM feketén fog, ne csodálja, mert a fáklyafüst egészen bekormozott. Hogy a fáklyászenebona minden detailjáról mint szemtanu apróra tudósíthassam önt: magam vittem a legelső fáklyát a török konzul ablakai alá, s én kiáltottam legjobban: »Eljen Törökország! Szermet csokjasa! Abczug Gorcsakoff!«

A demonstráció déli tizenkét órakerent végbe, azon ravasz kiszámításból, hogy a napvilág mellett a fáklyák fénye kivehető ne legyen, s orosz, vagy oroszbarát lapok figyelmét kikerülje. A magyarok elővigyázata különben még tovább ment, s azon szemtelen módon akarták ki játszani éber figyelmemet: hogy senki sem gyült össze egy óriás, elláthatatlan tömegbe, hanem mindenki otthon maradt lakásán. Amint az órák tizenkét ütessel jelt adtak, egész Budapest lakossága alá s fel kezdett sétálni szobájában, egy gyufa meggyújtással jelezvén a fáklyát, s magában éljenezvén a törököket.

Részt vett benne Tisza Kálmán miniszter elnök is első sorban, ki plane Jókai Mórral karöltve menetelt termeiben le s föl. Ez speciális magyar találmány, s ezt nevezik Magyarországon »elkülönzött demonstrációnak«, minthogy minden ember külön-külön demonstrál magának otthon. Mily ázsiai furfang!

Ez »elkülönzött fáklyásmenetet« még az orosz rendőrség sem oszlatná szét, annál kevésbé tehetné a budapesti, de nem is szándé-

kozott. Sőt hogy az utcák nem létező csoportosulásait még növeljék: demonstrative kirukolt az egész lovasrendőrség a főkapitánnyal, s paripáik zajos örömmihogásai közt többször végig csinálták a menetet a török konzul lakása előtt. Előre kicsinált terv szerint azonban a konzulnemjelent meg az ablakban, Szermet effendi csak oda bent mondta el magának a köszönő és lázító beszédet a porta nevében.

Minthogy pedig én bennem — a mint a konzulatus előtt kiabáltam tüntetőleg — a fáklyászene-összeesküvésnek egy árulóját vélték fölfedezhetni: egy beavatott konstábler galléron fogott, s a városházi őrszobába vitt letartóztatás végett. Hat óráig ülettek itt, hogy az alatt szabadon végrehajthassák orosz-állam felforgató tüntetésüket. Hogy ez miként folyt le? természetesen én nem tudhatom; de annyit tudok, hogy a hirlapok is oly anynyira bele vannak vonva a titkos törökligába, hogy egyetlen egy betűt sem irtak az egészről!

Kell e ennél több?

Épen most értesülök, hogy ma reggel a Szabadi hávéházban egy Kugloff nevű egyént a fellázadt közönség késekkel feltagolt, és formaliter felfalt. Nevéről ítélve csak orosz tábornok lehetett, aki valószínűleg átutazóban volt az utolérhetetlen Csernajeff táborába.

Alexandroff Lügewacker.

NB. A rubelekhez nem kell utlevél.

A. I.

Háborus időkben.

K. tábornok, ki nem rég hagyta el Budapestet, Bécsbe ment, s ott jegyet váltott X. bárónéval, a ki igen ősi családból való ugyan és szép vagyonnal is rendelkezik, de maga már koros, s vagyonával szépsége nem versenyezhet.

A szellemdus *Katinka grófnőnél* — (nehogy személyeskedésel vádoljanak, megjegyezzük, hogy

sok Katinka van Bécsben,) egy este össze-vissza beszéltek e házasságról, háboruról, börszéről, törökről, szerbről, és oroszról.

— Részemről most már teljesen hiszek a háboruban — mondja közbe a grófnő.

— Hogy hogy?

— Mert K. tábornok már próbára teszi a bátorságát.

Szurbok és rumunok! nesztek medveczukur!

PAPIRSZELETEK.

— A »Borszemjankó« szerint a mostani kormány olyan mint egy gyászmise: sine gloria, sine credo, cum longo offertorio et sine benedictione. Persze másként volt az az egyiptomi zsiros fazekak idejében, midőn ők voltak a Deákpárt gloriája, kik magukat Ludasi Ganz Mór vezérlete alatt Andrássy grófnak offerálván jó subventio benedictiójáért bezzeg hangoztatták a kormánypárti hiszekegyet. Hanem bezzeg ez a Tisza a végén kezdte a misét: »Itt missa est!« — lóduljatok, nincs subventio.

— Az u. n. »fogorvosok« neki mentek Bikafalvi Máthé Domokosnak, hogy széjjel rágják. De fogai oly rozszaknak bizonyultak, hogy előbb föl kellett

kérniök Bikafalvi Máthé Domokost, tegyen be nekik műfogakat; mire ő kollegialis készséggel ingyen ajánlkozott.

— E fogorv.-támadásnál a közvélemény szerint a kenyéririgység vezette a »fogorvos« urakat. Mi azonban inkább hisszük, hogy fogirigység.

— A bécsi Kikeriki elég őszinte egy pingálmányt közölni, melyen látható, a mint a világ valamennyi zshiványa a Cultur-stadtba gyülekezik egy nemzetközi Banditen-tagra, a hol a pénzes levélhordókat lekéselgetik. Természetes is, hogy oda vergálnak, a hol anynyi a tolvaj, hogy ezek fel se fognak tűnni mellettök.

— Török József, ismert terézvárosi »pastille fortifiante« liferans, felkért annak kinyilatkoztatására, hogy a török rokonszenv-tüntetések alkalmából neki szánt fáklászenét nem fogadja el. Das ist im Alles P o m m a d e.

— A politikai helyzet reánk nézve még nem öltött fenyegető alakot, már azért sem, mert Hanzi gróf még mindég a kaszinóban társalog Paskievicscsel és nem utazott el Muszkaországba kipróbált vezetői tehetségét felajánlani.

A jól felhasznált alkalom.

Mikor Deák Ferencz hazudott.

AKKOR történt, midőn az ő felsége által a régi honvédek részére följáért koronázási ajándékot a 100 ezer aranyat a honvédek közt kiosztották.

A nyomorba süllyedt derék vitézek közül, kiknek érdeméből együgyűség volna valamit levonni akarni, sokan seregeltek akkor a fővárosba.

Nincs abban semmi csodálni való, hogy némeleket az üldöztetés, elveszett jövő, talán keresetkép telenség és hazafiúi bánat, meg a köteleles nemzeti háláról megfélemezésünk a hegyek nemes levének tulságos élvezetére vezetett. Pedig ha ez a szenvedély vagyontalansággal párosul, könnyven a bűn ösvényére vezethet.

Tehát midőn a koronázási ajándékot kiosztották, egy majdnem két évtized szenvedéseitől megtört, ütött kopott ruházatu egyén, ki arczán a borital tulságos élvezetének kinyomatát viselte, és szintén honvéd volt: azon alkalommal midőn Deák közbenjárását a segély iránt az »öreg ur«-nál kikérni járt, annak egy egész öltözet fekete ruháját ellopta.

Aztán elvitte egyenest a »schiffmannsplatzra,« és ott kinalgatta a házalóknak.

Az ott állomásozó rendőrnek feltűnt ez a ruha áruló alak.

Megszólította, hol vette a ruhát.

— Mit? Én X. volt honvéd vagyok. Ezt az öltözetet Deák Ferencz ajándékozta nekem!

— No, majd megkérdezzük tőle, kövessen.

És elvezette a kapitánysághoz. Ott a ruhát még jobban szemügyre vették s úgy találták, hogy ez az az öltözet, melyben Deák nagyobb ünnepélyes alkalmakkor szokott megjelenni.

Egy derék rendőr emberünket Deákhöz kísért. Ott előadá a történetet, a rendőrség gyanuját, s a vélt tolvaj azon állítását, hogy az öltözetet ajándékba kapta.

Deák fájdalmas pillantást vetett a tolvajra s a rendőrhez fordulva mondá:

— Azt a ruhát csakugyan én ajándékoztam neki. Adja vissza neki és bocsássa szabadon.

KRÓNIKÁS ADOMA.

A főthi rebelliós poéta.

BÉRES JÁNOS főthi szántóvető ember lelkes hazafi volt, kire oly élénken hatottak a 48-diki »ribillió« eseményei, hogy meg nem állotta a nélkül, hogy egy hazafias poemát meg ne ereszsen a népszabadság dicsőítésére.

Ezt aztán le is irta az ő gyarló betüvető tehetségéhez mérten ékesen, és beállított véle Főth földesurához, Károlyi István grófhoz, ki épen az idétt szervezte saját költségén a híres Károlyi huszárezredet.

Epen jó kedvében találta gróf urát, a ki megdicsérte szép verseért, és a mi fő, meg is ajándékozta tiz darab fényes körmöczi arannyal.

Ez a fényes honorárium azután nem is hagyta Béres Jánosban a költői ambíciót aludni, s a mint gróf ura a »Nagyipából« (a mint a főthi tájszólás a Neugebäudét megmagyarosította) kiszabadult, nem üthetett ki a föld kerekéségén lázongás, forradalom, hogy meg ne énekelte és annak diszpeldányával Maczénását tisztelte volna.

Nápolyi, mexikói, lengyel, spanyol forradalom hire dehogyan kerülték volna el Béres János figyelmét és alkalmi lantját, melynek honorariuma azonban tiz aranyról leszállott egy ezüst forintra.

Ez azonban a költő hevét nem lohasztotta, sőt még az olasz királyság hadseregének Rómába vonulásából is kiszorított egy ribilliószöveget, melylyel szokása szerint beállított a kegyelmes grófhoz.

Persze azt nem tudta szegény jámbor, hogy a gróf Pius pápának egyik legbuzgóbb hive, kitől ez egyszer az ezüst forintos mellé még egy pár »szamár« címet is kapott tiszteletdíj.

Béres János zsebre rakta hálás köszönettel mind a tiszteletdíjat, mind a tiszteletlen bírálatot, de meg nem állta, hogy fel ne sohajtson: »Hej, excellentiás uram, csak adna a jó Isten még egyszer magyar ribilliót, tudom, hogy

megint jobban fogna az én pennám is, olyan tiz aranyosan, mint negyvennyolczban!«

A gróf ur megsajnálta az akadémiai stylusban lekritizált falusi poetáját, megadta neki a tiz aranyt.

A bécsi egyetem.

*Nos, hát milyen a rántott csirke?
Jó appetitust hozzá sógorok!
Vitéz fiak vagytok ti ott fent,
Sokat meg bir emésztni gyomrotok!
Vitézek vagytok . . . ámde lassan,
Csak ez egyszer ne vitézkedjete!
Le a kalappal! Jön a »rect'ram«,
S jó sort ver léniaja köztetek!*

*Ugyan — ha meg nem sértenélek —
Ti voltatok a tarlasz hősei?
Hű várostok lépett kövére
A ti piros véretek ömle ki?
Ti jötetek egykor le hozzánk!
Halálfejekkel küzdeni szent jogért?
Ti toletek tanult a honvéd
Győzelmi fáról tépni zöld babért?*

*Hm, fordul a világ is, egykor
Velünk öltétek éjszaka rémeit;
S most hallgat a vitézek ajka,
A »mumust« szóval bántani sem merik!
Nem is rég volt! az ágyúszóra
Felelni oly vitézül tudtatok;
Most kebletek lelkesülését
Egy intéssel megöli uratok!*

*No, majd ha egykor tette vagytok,
S lesz egy kis tűzre tán szükségetek,
Jertek mi hozzánk, s kölcsönképen
Majd bátorságot tőlünk kérjete!
Addig egyetek rántott csirkét,
S jó appetitust hozzá, sógorok!
Jó fiuk vagytok mind ti ott fent,
S jó mindenek fölött a gyomrotok!*

DISHARMONIA A CONCERTBEN.

BISMARCK. Lassan őrzéssel a hegedűt primet, Andrássey ur!
REPUBLIK. Még vékonyabban, master Disraeli!
ANDRÁSSY. Csak con sentimento szopogassa, Bismark ur!
DISRAELI. Csak semmi hang, Mademoiselle, semmi hang!
MIND A NÉGY. Megfoghatatlan, hogy még is olyan lármában üt ki ez a "Béke-cantate."]

A ki a zavarosban csinálja a legjobb fogást.

Tajsz. A tüntetés elmaradt, a kitüntetés nem fog elmaradni!

Baka-nóták.

I.

MARS adjusztirungban állok
Egész nap,
Gyenge vállam feltöri jaz
Czakkunpak.
De ja szíven nem töri fel
Semmi sem,
Hoptákba is érted dobog,
Kedvesem.

II.

Hármat rikkántott már,
Hármat rikkántott már
A rigó, a rigó, a rigó,
Nem parancsol nékem,

Nem parancsol nékem
A biró, a biró, a biró.
Maj parancsol Ferencz Jóska
A császár,
Kinek egrecziroz-, kinek egrecziroz-
Nyí muszáj, nyí muszáj.

III.

Nem hitted, hogy katona
Vagyok én, — e bum.
Majd hiszed, ha masirozok
Én, — e bum.
Százezer ágyu van a vér
Mezején,
Kedves rózsám elválok
Töled én, — e bum. Közli: **Bamberdó.**

Labdacs doktor.

(Genre.)

VAN EGY város a Hegyalján,
Abban lakik Labdacs úr.
Ámbár doctor volna vagy mi,
»Politikus« óhajt lenni,
S éj- nap ujságot tanul.

Mindenki csak tőle kérdi:
Háboru, vagy béke lesz?
Győz-e a szerb, vagy a turkus.
Erre mind mit mond a burkus?
S néki ez gyönyört szerez.

Doktorsággal nem törődik,
Ugy is régen praktizál.
Páciensi egyre halnak,
O oda se néz a bajnak,
Mindig csak politizál.

Pedig immár ötven éves,
Husz a kis menyecske még.
Forró vágya Labdacs urnak:
Bár csak hagyhatna utódnak
Egy avagy két csemetét!

Forró vágya Labdacs urnak
Jó soká nem teljesül.
S nője bár biztatja utig:
»A mi késik még nem múlik«
Még is bánatba merül.

Vigaszt nem találva máshol:
Ujra kaszinóba megy.
Nézi, mit mond Bismark, John Bull,
S ott marad, míg csak hazulrul
Érte el nem küldenek.

Ám a sors nem oly kegyetlen,
Mint már hinni kezdte is,
Mert alig néhány hó mulva,
Örömhirt sugott pi r ul va
Asszonykája, a hamis.

Labdacs urnak nincs már bújja,
Rá sem ismeresz, ugy örül.
Lapot, politikát elvet,
Ül csak mindig nője mellett,
És örömkönyüt törül.

Boldogságát Labdacs urnak
Rosz világ irígyeli,
És a kis város lassacskán,
Kapva kap egy mendemondán,
És pletykával lesz teli.

Labdacs ur fájó sebére
Az idő hoz balzsamot.
A mi történt, elfelejti,
S ujra látogatni kezdi
Pontosan a kaszinót.

Gézengúz.

Táblabiró humor.

AVASUTON egy kocsiban utazott egy vidéki földes-
ur s egy fővárosi fiatal mérnök.

Az öreg compossessor el lévén a sok utazás-
tól törődve, szeretett volna egyet aludni; de uti-
társa igen bő beszédü ember létére, nem engedett
rá időt, hanem folytonosan mulattatta fecsegésé-
vel, különösen kiemelvén előtte a mérnöki tudomá-
ny előnyeit minden más tudományok fölött.

Az öreg ur végre megunt a sok beszédet, s
azt kérdi mérnöki udományával dicsekvő társától,
hogy diplomaticus mérnök e az ur?

— Igen, lőn a válasz.

— Adok hát én föl egy egyenletet! legyen szives
megfejtteni.

A fiatal ember egész készséggel irónt és pa-
pirt vesz elő zsebéből, hogy az egyenletet felje-
gyezze.

— Tegyük föl — kezdé az öreg, — hogy most
indul egy kereskedelmi hajó Bostonból 4000 tonna
teherrel. Kérem följegyezni.

— Meg van.

— A hajónak főárbozca 15 öl magos.

— A hajónak a kiszabott idő alatt okvetetlen
meg kell érkeznie Liverpoolba, s megjegyzem, hogy
a hajó még ugyanannyi teher befogadására képes.
Feljegyezte ön?

— Igen!

— No már most ön mint diplomaticus mérnök
a feladott egyenletből fejtse meg nekem: hány esz-
tendő azon hajónak a kapitánya?

A fiatal mérnök nagyot nézett, az öreg ur be-
fordult és nyugodtan elaludt.

Ursus et agnus.

Ignatieff. Nem akarod megadni Bosnia, Hercegovina és Bolgárország autonómiáját — tehát háborút kapsz!

Hamid. Hogy ne akarnám, mikor akarom!

Ign. Garantiákat sem nyujtasz, tehát háborút kapsz.

Ham. Nyujtok, nyujtok!

Ign. Hat heti fegyverszünetet sem adsz, csak hat hónapit, tehát háborút kapsz!

Ham. Tessék akár hat napi!

Ign. Mindegy! A mint látom medve bőrön ülsz, tehát megsérted Oroszországot, — ki nem kerülöd a háborút!

EGY »VÁLOGATOTT« KÖLTÖRE.

I.

Lásd, másfél piczulát adtam sok verseidért ki...
Vers, papir, és betű, mind bő fizetésre jutott.

II.

Válogatod versid, tyűh! átolvastam egészen...
A vers válogatott, — ám a poeta nem az.

III.

Ritkán írj, s mindent ne csevegj úgy össze halomra;
Fűzz koszorut, de ne szedj föl bele dudva, — paréjt.

IV.

Ritka, csodás esemény a zsidót rászedni, akárhogy;
Sőt behuzni zsidót, pláne fölötte nehéz,
Egyet azért behuzék, mert ódonlásra szegényre
Rászózámm összes műveid egy hatosért.

Bakancsomhoz.

MEGKAPTAM én is végre hát,
A mit nekem rendelt az ég!
Bakancsnak csufolják, habár
Ladiknak is beillenék.
Mértéket nem vett mestere,
De ez mellékes egy dolog!
Ha isten engedi, belé
Még zsellért is fogadhatok.

Oh fris bakancs, ki nem kopál
Még bú s r a p o r t o k vészsein,
S a k. k. magazinba' rám
Vártál, míg beköszöntök im,
Fogadd baráti lábamat,
Mert én szegény jogász gyerek
Egy évig, bár önkénytelen,
De mégis ö n k é n y t e s leszek!

Édes barátom, jó bakancs!
Ha hogy már nekem szántanak:
Nem hagylak el, míg talpad él,
S utolsó dratvád nem szakad.
Rákos pora-sarába' majd
Mindkettőnk, hej, kinlódni fog,
S együtt didergjük még a télen
A vártát és inspektciót.

Melengesd lágyan hivedet,
S állj meg szilárdan jó bakancs,
Ha hangozik majd rémesen,
D u n k l i t kináló zord parancs.
Hogy ily ladik vagy, oh ne félj, —
Szeretlek én mondhatlanul,
Van rá reményem legalább,
Hogy kapczám meg soh'sem szorul!!

Fütykös Istók.

IROMA.

Kerkapolyihoz.

Lássa excellentiád, nem dülössze és málik
szét az én szent Péter kőszálára épített e g y h á z a m,
mert összetartja az imádság; és pápai áldás
van vele.

Lon Káin,

az egyedüli csalhatatlan e g y h á z i
iparegylet alapítója.

Aszszonykortes, a régi nemesi világból.

(É l e t k é p.)

Irta V á l i J ó k a y E s z t e r.

(Folytatás.)

INFORMÁLJA csak édes bátyám a birákat a szerint, a mint én tölem tudja a dolog mibenlétét: mert én utána járok annak a mit meg kell tudni; ne restelje lelkem bátyám, ha én általam tudja meg az igazságot, ne vesse meg azért mert csak aszongyák! — ilyenformán ajánlgatta Póli az ő tapasztalait. És nem is lett oka megbánni a törvénytudó urnak ha olykor huga csacsogása után indult, mert az csak ugyan minden dolognak hegyéről tövéig után kérdezősködött. Ha otthon meg nem tudhatott valamit egész bizonyossággal tökéletesen: mind addig ment és kutatólódott, míg az igazságra rá nem talált Nem resteltelte a fáradságot, és már verévé vált utánna járni, hogy a restorációig ki érdemli meg a vármegye tiszttségét, hogy ő annak a pártján korteskedhessen; gyermek kora óta azt látta édes apja körül, és jobban megszokta mint később a kávéivást, pedig azt is teljes mértékben gyakorolta; de az igazság kiszolgáltatás mindenek előtt nagy fontoságu volt előtte, a miatt gyakran elmulasztotta a kávé.

Bizonyos határokig igen igazságszerető, és jogkövetelő volt, — már t. i. a mi a nemesi osztályokat illette; abból el nem engedett volna venni semmit a mi annak a jussa. Élete legborzasztóbb réme volt a mit bátyjától halott jövendőlni, hogy még valaha egyenlők lennének ő véle a parasztnak születet emberek. Minek volna hát akkor a nagypecsétű kutyabőr, és azon a kacskaringósan kikanyargatott prédikátumos nemes, nemzeti és vitézlő családi név? annak jogai csak nem lehetnek közösök a született parasztéval! Az ellen az egyenlőség ellen szörnyű elkeseredettséggel protestált és teljes erejéből harczolt mind bátyja, mind pedig a náluk gyakran megfordulni szokott érdemes urakkal ha a világ haladásáról jött elő a szó, és hogy a jogegyenlőségnek nemsokára be kell következni.

— Ugyan vágják magok alatt a fát! én nem bánom, tudom meg nem érem, csak a kik megérik azok nagyon meg ne keserüljék engedékenységekét; én nem engedem, mind halálig ellene leszek, azt fogadom. Dűnnyögött még sokáig azután is mikor magára maradt egy olyan neki nem tetsző beszéd

hallása után, s nem volt kivel vitatkozni azon, hogy a ki nemesnek született: az élvezze a kiváltságokat, a ki pedig parasztnak született: vonja holtanapjáig az ígát. Az ilyen okoskodására ha valaki azt találta töle kérdezni: hogy hol van az megírva, hogy teremtett volna az isten nemes és paraszt embereket? Póli kisasszonyt ez a kérdés egészen kihozta sodrából és bosszus sirásra fakadt, kerülte is az e tárgyban való vitatkozást, csak ha magában eszében jutott, akkor sohajtozott, hogy bizony magok alatt vágják a fát! vagy ha olyanok előtt beszélhetett a kik ő véle egy véleményen voltak: azok előtt öntötte ki méltatlankodását az új mozgalmak felett, és aztán ha közelgett a tisztujítás, ha egészen ki nem maradt is az kit ő mint a nemeség áruelőját megjegyzett: de azt ki nem kerülhette, hogy Póli kisasszony biztatására, egy kicsit meg ne ránczigálják mentéjét — a benne levővel együtt — a választó nemes atyafiak.

Póli igazságot követelt, de csak a nemes emberek részére, a parasztra neki nem akart semmi gondja lenni. Már hiába, kicsi kora óta megszokta édes apja házában a nemesurak dicsekvését hallani, az őket egyedül illető előjogokról, egészen beleélte magát abban részesülni, de másnak abból osztályrészt nem engedni a kik nem született osztályosai; azok ellen harczolt utolsó leheletig.

Szegény Apollonia Váry deeadem, csak egy gyarló leány volt. Nem lehet őt azért egészen kárhoytatnunk, hogy a megszokott és általa jónak ismert állapotot nem kívánta — sőt félt — ujjabb cserélni fel. Mindég jobb a régi megszokott helyzethez ragaszkodni, mint könnyelműen kapkodni az ujjabb ismeretlen — bár sokat ígéro — állapot után. Azt körülbelül tudhatjuk, mit veszünk? de azt soha sem — vagy igen ritkán, — hogy mit nyerhetünk a változtatással? Jó szokása az a magyar embernek, hogy csekélyebb dolgokra is azt szokja mondani »alugyunk rá egyet«, mielőtt határozná.

De azért sem lehet kárhoytatni egy együgyű leányt, ha az nem képes felfogni a jog egyenlőséget, mikor azt tapasztaljuk hogy egész nemzetek szeretik élvezni az előjogokat más nemzetek felett, a

legnagyobb igazságtalanságig; ők a kiváltságos osztály a kinél a hatalom, a többi legyen alattvaló jobbágy, még pedig minden érdem nélkül. Póli általa ismert nemesi családok őseinek mind tudott olyan érdemeit a melyért azok utódaik megillette az általok élvezett előjog; nem erőszak által élvezték azt, nem látott hát abban semmi igazságtalanságot, ha ezer éves jogaikat fenn kívánták tartani.

A halál ismét változást hozott Póli életébe. A sokak által szeretett, és mindenki által méltán tisztelt Váry ügyvéd meghalt. A koporsójára aggatótt, és a fáklyákon lógó selyemre festett felfordított családi czimer hirdette: hogy a nemes, nemzetes vitézlett Vaari Váry család utolsó férfi ivadéka szállt a sirba. Végrendeleletében mindenét Apollonia szeretett hugának hagyta. Sok nem volt a hagyaték, mert a boldogult jó kereső volt ugyan hanem egyszermind a magához hasonlók iránt vendégszerető, barátságos, a szegény ügyefogyottak iránt pedig bőkezűleg adakozó volt. Fekvő birtoka nem maradt egyéb mint a ház melyben lakott és egy nagy szőlős kert, abban találta minden gyönyörűségét, a szőlő lábában plántált szép gyümölcsöst maga önkezűleg oltogatta, nyesegette, és örvendezett ha azoknak első terméséből másokat megkinálhatott. Legvégéről állt néhány nagy diófa, melynek termését Póli kisasszony, ha restoráció nem következett, igen szigorúan szokta őrizni a szomszéd gyermekeitől, de ha neki országos ügyekben kellett fáradni, akkor nem gondolt vele akárki szüreteltet le az ő dióját; azt is el látszott feledni, hogy van a világon diófa, olyankor más volt az ő feladata.

Az a szőlős kert is Pólira szállt, egyedül az ő tulajdona lett; elmondhatta, hogy az övé, egész a diófaig.

Bátyja halálán rendkívül megilletődött Póli, most már egészen egyedül maradt. Legelső teendője volt a mint birtokát átvette, arról rendelkezni az ő halála esetére, nehogy a fiskusra szálljon. Szüleik után maradt kis nemesi jószágokról nem aggódott, mert az vissza fog szállani az ő halála után a leány-ágoni rokonokra, most is azok bírták már árendába; de erről a bátyja keresményéről neki kellett rendelkezni. Testámentomot tett hát ép elmével, mint maga mindenkinek elbeszélte; természetesen azt is tudatta mindenkivel, mi van az ő testámentumában.

Először is meghagyta, hogy ötet a nemes

vármegye hajdui párádé öltözetükben kísérik ki a temetőbe, és azért kapjon mindenik fejéenként egy koronás tallért. Azután pedig házába szállítsanak nemes hajadonokat a kik klastromba nem mennek, de azért a házaseletről le mondtak; ha épen valami nemes ember özvegye is kívánkoznék oda, ám vegyék be azt is, de elébb bebizonyítsa, hogy születésére is nemes. Szőlős kertjét adják hasznóberbe, de nemes embernek, és azt a jövedelmet is élvezzék azok az ügyefogyott nemes kisasszonyok és nemes asszonyságok, a kik a házat fogják lakni; tartsák fen örök időkre az ő emlékét, s ne en gedjék hogy annak a háznak valaha olyan lakója legyen, a ki ezt a nemestelken épült házat nemes születés által meg nem érdemelné.

Miután testámentomát átadta az illető tanuknak, hogy azt tegyék be a megye archívumába: egész nyugalommal fogott jövő életmódja rendezéséhez. Az eddigi zajos és népes ház egészen kiholt-nak tetszett, nem jött a sok ügyesbajos ember a kikkel Póli kisasszony tanácsot szokott tartani, elmaradt a sok minden konyhára való hozás is; azt nem bánta Póli mert úgy is ki fogyasztotta volna el ha vendég nem jött? Szegény Pólira senki se ajtót sem nyitott, szörnyen érezte egyedüliségét, unatkozott iszonyatosan; nem csoda, igen nagy lett az ellentét a megszokott változatoság és az egyedül lét egyformasága közt, ott volt ugyan a nagy szőlő, ott a kert végében a nagy termő diófák, hanem az ezejött is megvolt, azok holt tárgyak, azokkal nem lehet beszélgetni, vitatkozni, már pedig az neki eleme, életszüksége volt. Beszélgetésből, és kávéból soha sem volt elege Pólinak, de ha valamelyiket küldözni kellett volna, inkább engedett volna a kávéból mint a diskurálásból.

De hisz Póli tudott magán segíteni. Ha a hegy nem megy Mahomethoz, Mahomet megy a hegyhez, — ő is úgy tett; ha egész nap volt dolga szőlőjében, akkor este is utnak indult a legközelebbi helységbe, egy kis beszélgetésre; kikérdezte, hogy mint vannak? vigasztalta, buzdította a kiknek tán panaszok volt, és biztatta a jobb jövővel, a mit ő maga áhitattal várt eljövendőnek. Mikor kibeszélgette magát a nemes atyafiaknál, visszafordult és gyalogolt. Mint más asszony a szomszédból, oly könnyedén ballagott ő az egyik-másik faluból haza. Szerette a falusi beszélgetést; azt tartotta, azoka városi purge-rok meg se értenék az ő egyenesmagyaros beszédjét,

de meg neki sem kell az a némettel kevert szállás-mód a hogyan azok a városi népek szokták beszélni; de meg miről is beszélgethetne ő azokkal, nem ő hozzá valók azok.

Néha elment egy hétre is; akkor vitte ombrelláját, és megtette szokott körutját, fent kívánta tartani a jó ismeretséget, kivált mikor a restoráció következett. A távolabb vidékiek ha megpillantották terjedelmes ombrellája árnyékában jönni, azt szokták mondani: »jön a kurrens, tisztujítás lesz, vagy országgyűlés, itt jár a paripa Panna!«

Azt tartják, hogy az embert tulajdon szenvedélye veri meg. Póli kisasszonyon is teljesült az, sokat szenvedett miatta, de ki nem gyógyult korteskedési szenvedélyes hajlamából holta napjáig.

Nagy készülődések voltak az egész megyében, két egyenlően hatalmas és tekiniélyes férfi élen alakultak a pártok, mindenik rész megmozgatott minden lehető módot a diadalra. Az egyik párt kijelölt alispánja ismeretes demokrata szellemű férfi volt, olyannak tudta Póli is, és azért egész tehetségéből működött ellene. Sárga kalapja már elhagyta, de szerzett ő hasonló színű és alaku főveget hogy megszűröl ráismerjenek kosztümjére a milyenben már megszokták őt; fel is bokrétázta és szalagozta szokása szerint, el is használta mind egy szálíg virágjait és szalagsokrait, sőt még a kalapját is elosztogatta darabonként, elszabta pántlikának jelvényűi, hogy az által megismerhesse: melyik zászlóalja tartozik az ő pártjához. Azokról fog gondoskodni annak idejében, hogy együtt legyenek, összetartsanak, és az övéké legyen a diadal.

(Folytatása köv.)

AZ „ÜSTÖKÖS“ EREDETI OKMÁNYTÁRA.

Az új czég.

A t. cz. közönség tájékoztatása tekintetéből ezennel tisztelettel tudatom: miszerint egy török hadtestnek Parucsin felé lett tömegesen lézengéséből — dus tapasztalások folytán gyanítható s üggetésekkel egybekapcsolt alkalomtól személye-

met — lábaim gyengesége miatt megóvandó, a szerb hadseregben viselt főorvosi állásról lemondván, visszatérésem folytán régi üzletemet ismét felnyitottam, s egyuttal a t. cz. közönséget partolás végett felkérem.

Ujvidék,

Jaksimirovics Blazius,
borbélymester.
és hites városi köpüs.

— Egy szolgaszervő ajánlkozása. —

GYURÁSZ JÓZSEF

Budapesti szolgaszervő,

tisztelettel a magas uraságoknak és a nagyérdemű közönségnek jelenti, hogy hatályosságba lépve, mindig kész lön jó bizonyítványokkal ellátott szolgaszemélyeket eszközölni, úgy mint:

Szakánét, szobaleányt és gyermekdajkát,

Konyha- és bolti-leányokat, Gazdaasszonyokat, pénztárnoknőt, házivarót,

szaboknét, és gépvarónét,

szint úgy:

himnemű szolgaszemélyeket,

mint:

Ház mesterek, szolgák, kocsisok, Háziszolgák,
vadászok, kamarníkok, boltiszolgák és kertészek.

BUDAPEST,

Belváros, halltér 4. szám,

az udvarban, kapuval szemközt levő boltban.

Nyugta.

10 kr. azaz tíz krajczáról, a melyeket bevásárroltam mint vastag terpentint az Csacsi láb fájására mint orvosság részére.

N. N.

SZERKESZTŐI SUBROSA.

— Az »Urfi«. Mit képzél! — Buzgó olvasó. Közöljük. — Mátészalka. A kérdéses kéziratot nem találjuk. — Sirirat egy végrehajtóra. Ne adjuk ki, mert megfordul sirjában s még visszsa talál jönni. — Bájvölgyi. Legjobb gondolata ez:

Isten áldja szerkesztő ur!

Éljen sokáig sine cur!

Köszönjük a jó kívánságot. — Bicske Sch. Itt a dolog érdemére tartozik az is, hogy hol történt. Kérjük ezt tudatni. — Több kéziratról a jövő Üstökösben.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAI MÓR.

Státió uteza 80-ik szám alatt.

Budapest 1876.

NYOM. AZ „ATHENAEUM“ NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hirdetések felvételnek:

A KIADÓHIVATALBAN

Athenaeum-épület.

Budapest Barátoktere 7. szám

Rajzolja

JANKÓ.